

Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Національна служба посередництва та примирення
Всеукраїнська Академія Наук Публічного Управління
Регіональна академія менеджменту (Казахстан)
Академія Поморська в Слупську (Польща)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

2 листопада 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Навчально-наукового
Інституту міжнародних відносин та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 25.10.2018 р.)*

Європейський вимір реформування публічного управління в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2 листопада 2018 року) / за заг. ред. О. І. Пархоменко-Куцевіл. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. — 144 с.

У збірнику публікуються матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Європейський вимір реформування публічного управління в Україні” щодо проблем розвитку публічного управління через європейських вектор.

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів вищих навчальних закладів, які отримують освіту за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування”.

О. І. Платонов <i>Перспективи розвитку мультимодальних транспортних систем України на “новому шовковому шляху”</i>	91
М. В. Пророчук <i>Критерії оцінки ефективності управлінських рішень в умовах євроінтеграції.....</i>	94
І. В. Розпугенко <i>Податкова політика України в контексті сучасних проблем публічного управління.....</i>	97
Є. О. Романенко, І. В. Чаплай <i>Загальні особливості взаємодії органів влади із громадянським суспільством: досвід США</i>	100
М. В. Слоньовський <i>Принцип оптимальності в системі розвитку людського потенціалу публічного управління</i>	102
І. Г. Сурай, С. Г. Чалих <i>Актуальність формування в Україні парламентської служби</i>	105
О. І. Угоднікова <i>Механізми державного управління у галузі туризму</i>	107
О. З. Хома <i>Сучасні проблеми державного регулювання розвитком системи освіти України в умовах децентралізації.....</i>	110
О. В. Цімошинська <i>Оцінка ефективності розподілу субвенцій на ремонт та будівництво доріг загального користування місцевого значення.....</i>	114
А. О. Чаркіна <i>Інструменти забезпечення адаптації державної служби України до вимог ЄС: предмет вивчення та викладання</i>	117
В. В. Черкаська <i>Інтеграційний процес в аграрному секторі України.....</i>	121
В. І. Шарий <i>Ризики в системі світової продовольчої безпеки</i>	123
О. М. Шовгеля <i>Основоположні принципи результат-орієнтованого публічного управління.....</i>	127
Т. С. Яровой <i>Генезис розуміння феномену лобізму у вітчизняній науковій думці: від протонаукового етапу до етапу пошуку концептуальних підходів</i>	131
Д. В. Кіслов <i>До назви дисциплін з публічного адміністрування у національних реаліях</i>	134

ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ РЕЗУЛЬТАТ-ОРІЄНТОВАНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Вибір Європейського вектора розвитку для України означає рух у напрямку європейської цивілізаційної моделі, що забезпечує прогрес у всіх сферах життєдіяльності суспільства і держави. Такий вибір зумовлено пошуками місця України у світовому співтоваристві, необхідністю радикального підвищення конкурентоспроможності країни, її відходу від статусу нестабільної держави [1, с. 55].

Дослідники стверджують, що природна еволюція на підставі переважання існуючих тенденцій, факторів і конкурентних переваг протягом 10–15 років не приведе до економіки нової якості, до оновлення країни загалом. Наголосимо, що роль публічної влади в переведенні країни на передовий рівень першорядна: у сучасному світі існує вже багато прикладів, коли держави, що не володіють явними природно-ресурсними й матеріальними перевагами, виходять на високий рівень якості життя завдяки професійному й сучасному інструменталізованому демократичному врядуванню.

Отже, не даремно сьогодні в українському суспільстві очевидна стурбованість низькою якістю публічного управління, невідповідністю суспільних витрат на здійснення публічної влади й віддачею, що отримує суспільство.

Процес еволюції соціально-економічної системи сприяє поступовій трансформації системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства, а саме розширенню публічного управління (від лат. “publicus” — суспільний, народний, державний). У зв’язку з цим слід нагадати, що класична теорія менеджменту в державному секторі реалізувалася на практиці через модель публічного адміністрування; неокласична теорія менеджменту — через модель публічного управління, у центрі уваги якої перебуває вже людина, а не організаційна структура; сучасна теорія менеджменту — через модель нового публічного управління (New Public Management), що стосується ефективного функціонування всієї системи політичних інституцій [1, с. 60].

Наслідком сучасної трансформації державного управління виступає близька за змістом до концепції New Public Management концепція Good Governance. Фундаментальними основами виникнення цієї концепції є концепції New Public Management та Networked Government (“мережевий уряд”). Але жодна з них не тільки не стала надбанням управлінської практики в Україні, але й не отримала необхідної теоретичної розробки. Сам термін “публічне управління” (англ. public management), що змінив термін

“публічне адміністрування” (англ. public administration), вперше був використаний у науковій практиці у 1972 р. англійським державним службовцем Д. Кілінгом у його науковій праці “Management in Government” [2, с. 15], в якій відзначалося, що “публічне управління — це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики”. Своєю чергою, один із сучасних дослідників публічного управління Г. Букерт [3, с. 26] наголошує на тому, що “публічне управління не є певним нейтральним, технічним процесом, а є діяльністю, яка тісно пов’язана з політикою, законом і громадянським суспільством”. Програма розвитку ООН надає визначення публічного управління, що запропоновано американським ученим Дж. Шавріцом у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування: “Публічне управління — це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності” [4]. Професор С. Чернов визначає публічне управління як організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження чи перетворення, базуючись на владній силі, яка обмежує дієвий суспільний контроль [5, с. 7].

Публічне управління має бути спрямоване на реалізацію цінностей суспільства. Взагалі публічне управління — це різновид суспільно корисної діяльності, яка здійснюється певною сукупністю суб’єктів, зокрема органами державної влади. У цьому випадку наглядним є взаємозв’язок публічного управління та державної влади, яка відповідно до ч. 1 ст. 6 Конституції України, реалізується згідно з принципом розподілу влади, тобто органами законодавчої, виконавчої та судової влади. Окрім того, публічне управління завжди здійснюється у контексті подій, що відбуваються в суспільстві і в реальних соціально-економічних, політичних і культурних умовах. Відповідно, публічне управління не може бути ізольованим від суспільства, оскільки воно реалізується частиною цього суспільства і в тісному взаємозв’язку із цим суспільством. Отже, можна констатувати, що публічне управління як об’єкт наукового пізнання є складним та багатоплановим утворенням, основою якого є концепція, що впливає із тісного взаємозв’язку політики і права, управління й влади, політичної системи та суспільства загалом, а також взаємодії суспільства з різними елементами соціальної системи.

У контексті європейського вектора вирізняють наступні принципи ефективного публічного управління [6, с. 7].

Принцип гармонізованого керованого розвитку передбачає здійснення розвитку територіальних громад на засадах програмно-цільового підходу з урахуванням маркетингових та економічно обґрунтованих потенціалів й конкурентних переваг території, базується на ідеології сталого розвитку, що забезпечує синергію економічної, соціальної та екологічної складових, і

спрямовує на гармонізацію із стратегічними орієнтирами розвитку регіону й суміжних територій.

Принцип забезпечення високої якості публічних послуг і захисту прав споживачів передбачає побудову системи надання послуг на засадах використання визнаних в Європі моделей якості і сімейства стандартів ISO-9000, створення на рівні муніципальних органів влади, наближеної до клієнта системи захисту прав споживачів.

Принцип регулярного зворотного зв'язку з громадою з приводу оцінювання якості діяльності влади з позицій громадянина-споживача послуг передбачає формування системи індикаторів стану громади в ключових сферах діяльності влади, постійний моніторинг громадської думки, зокрема з використанням сучасних електронних інтерактивних засобів комунікацій типу електронне місто.

Принцип раціонального сполучення міжсекторного співробітництва з конкуренцією за муніципальні ресурси при виробленні й наданні послуг передбачає налагодження на ринкових взаємовигідних засадах партнерства в трикутнику “влада—бізнес—громада” й водночас створення реального конкурентного середовища при розподілі муніципальних ресурсів серед агентів, що забезпечують функціонування та розвиток громади.

Принцип корпоративного підходу передбачає розгляд громади як специфічної багатoproфільної корпорації, де члени громади є співвласниками муніципального майна, учасниками цільових муніципальних позик, добровільними інвесторами проектів з покращення умов життєдіяльності в громаді, що активізує їх співучасть в управлінні справами громади; орієнтує на запровадження нової організаційної культури муніципальних корпоративних відносин.

Принцип кластерного підходу до організації територіального співробітництва виробників товарів і послуг передбачає використання раціональних форм об'єднання зусиль і ресурсів виробничих структур території.

Принцип відкритості влади й співучасті громадян в управлінні передбачає доступність до інформації, якою обґрунтовуються владні рішення, громадську експертизу рішень влади, створення необхідної кількості громадських організацій у проблемних сферах функціонування та розвитку громади, що уособлюють осередки громадянського суспільства.

Принцип постійного розвитку системи управління громадою передбачає постійне удосконалення менеджменту в муніципальних органах влади, створення раціональних структур управління, делегування повноважень й систем прийняття рішень з урахуванням необхідності їх громадської експертизи, впровадження систем управління якістю на засадах процесного підходу, систем адміністративного аудиту й оцінювання успішності діяльності тощо.

Принцип постійного розвитку персоналу органів муніципального управління передбачає створення спеціалізованих систем навчання та підвищення кваліфікації персоналу, що працюють за умов конкуренції, з основ прогресивних управлінських технологій та інструментів, лідерства, командної роботи,

організаційної культури та кодексу ділової та службової етики; формування стратегічного мислення управлінців, розвиток службового підприємництва, прогресивних гнучких систем стимулювання персоналу, зокрема на засадах атестації і щорічного оцінювання успішності діяльності.

Запропонований комплекс принципів результат-орієнтованого управління дає можливість сформувати відносно завершену картину ідеологічної, інституційної та методологічної складових демократичного публічного управління, що реалізується відповідно до сучасних європейських стандартів у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Обушна Н. І. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / Н. І. Обушна // Ефективність державного управління. — 2015. — Вип. 44 (1). — С. 53–63. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_44%281%29__8
2. Keeling D. Management in Government [Text] / D. Keeling. — London: Allen & Unwin, 1972. — P. 15.
3. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda [Text] / G. Bouckaert. — Berlin: Duncker & Humblot, 2002. — P. 26.
4. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary>.
5. Чернов С. І. Текст лекцій з дисципліни “Публічне адміністрування” [Текст] / С. І. Чернов, С. О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Х.: ХНУМГ, 2014. — С. 7.
6. Шаров Ю. П. Інноваційні інструменти публічного адміністрування: європейський контекст / Ю. П. Шаров // Публічне управління: теорія та практика. — 2010. — Вип 1. — С. 5–9.